

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

संगमेश्वर तालुक्यातील (जि.रत्नागिरी) देवधामापूर प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिका-यांसह कर्मचा-यांची अनेक पदे रिक्त असल्याबाबत

- (१) १४०३ (२२-१२-२०१४). श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) संगमेश्वर तालुक्यातील (जि.रत्नागिरी) देवधामापूर प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिका-यांसह कर्मचा-यांची अनेक पदे रिक्त असल्याचे नुकतेच माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रिक्त पदांमुळे येथे येणा-या रुग्णांची गैरसोय होत असून ही पदे १५ दिवसांत तातडीने भरावीत, अन्यथा आरोग्य विभागासमोर आंदोलन करण्याचा इशारा ताम्हाने पंचक्रोशीतील ग्रामस्थांनी दिला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०६-०४-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्रा, देवधामापूर, ता. संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी येथे आकृतीबंधानुसार मंजूर असलेल्या १३ पदांपैकी ९ पदे भरलेली असून वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या १ पदासह ४ पदे रिक्त आहेत.

- (२) अशा स्वरूपाचे पत्र/सूचना प्राप्त झाल्याचे दिसून आलेले नाही.
- (३) शासनाकडून स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत वैद्यकीय अधिकारी गट- अ संवर्गाची रिक्त पदे स्थायी स्वरूपात भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच जिल्हा परिषद, रत्नागिरी यांच्यामार्फत पुरुष परिचर या पदाची पदभरती करण्यात येऊन एका परिचराची नियुक्ती करण्यात आली आहे. तर वर्ग-४ ची रिक्त पदे कंत्राटी पध्दतीने भरण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषद स्तरावर सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्हा रुग्णालयामध्ये मागील ब-याच महिन्यापासून विविध
अधिका-यांची महत्वाची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(२) २९५३ (१५-०१-२०१५). डॉ.राहुल पाटील (परभणी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्हा रुग्णालयामध्ये मागील ब-याच महिन्यापासून विविध अधिका-यांची महत्वाची पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संपूर्ण जिल्ह्यातून उपचारासाठी येणारे रुग्ण उपचाराविना वंचित राहत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, रिक्त पदे असण्याची कारणे कोणती व रिक्त पदे भरण्यासाठी कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे वा येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (२९-०३-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा रुग्णालय, परभणी येथील महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा संवर्गातील मंजूर २० पदांपैकी ९ पदे भरलेली आहेत. तर वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील मंजूर ३६ पदांपैकी ३५ पदे भरलेली आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा संवर्गाची पदे सरळसेवेने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत आहेत.

**पालघर जिल्ह्यातील ग्रामीण रुग्णालय प्राथमिक आरोग्य केंद्र, प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रातील
तंत्रज्ञ तसेच अन्य संवर्गातील पदे रिक्त असल्याबाबत**

(३) २९५८ (२३-१२-२०१५). श्री.विलास तरे (बोईसर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील ग्रामीण रुग्णालय प्राथमिक आरोग्य केंद्र, प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र आदी ठिकाणी मागील अनेक वर्षापासून वैद्यकीय अधिकारी, परिचारीका, विविध रोग निदान करणारे तंत्रज्ञ तसेच अन्य संवर्गातील पदे रिक्त असल्यामुळे तसेच या ग्रामीण रुग्णालय प्राथमिक आरोग्य केंद्र, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रला जीवनाश्यक औषधाचा अत्यल्प व अनियमित औषध पुरवठा होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरोग्य सेवेतील मोठ्या प्रमाणात रिक्त असलेली पदे, अल्प व अनियमित औषध पुरवठा यामुळे तेथील आदिवासी ग्रामस्थांना, लहान मुलांना अनेक गंभीर आजारांना तसेच त्वचारोग, हत्तीरोग, कुपोषण आदि आजारांना तोंड द्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याप्रकरणी सखोल चौकशी करण्यात आली आहे काय,
(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले,
(५) असल्यास, आदिवासींना चांगल्या आरोग्य सेवा सुरळीतपणे मिळण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (०६-०४-२०१६) :(१) पदे रिक्त आहेत. ही बाब अंशतः खरी आहे. पालघर जिल्ह्यात २ उप जिल्हा रुग्णालये, १० ग्रामीण रुग्णालये, ४६ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व ३०४ उपकेंद्रे कार्यान्वित आहेत. सदर आरोग्य संस्थांमध्ये गट-अ ते गट-ड या संवर्गाची एकूण २००३ पदे मंजूर असून त्यापैकी १६०५ पदे भरलेली असून त्यापैकी ३३८ पदे रिक्त आहेत.

तथापि, सदर आरोग्य संस्थांमध्ये जीवनावश्यक औषधांचा अत्यल्प व अनियमित औषध पुरवठा होत आहे, हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

रिक्त असलेल्या पदांवर जवळच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना अतिरिक्त कार्यभार देऊन रुग्णांना रुग्णसेवा देण्यात येते व रुग्णसेवेवर परिणाम होणार नाही याची दक्षता घेण्यात येते. तसेच तालुक्याच्या ठिकाणी रोगनिदान व शस्त्रक्रिया शिबीरे वेळोवेळी घेण्यात येतात.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) वैद्यकीय अधिकारी यांची रिक्त पदे स्वतंत्र निवडमंडळामार्फत व इतर कर्मचाऱ्यांची पदे जिल्हास्तरावर भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील सांगोले तहसिल प्राथमिक आरोग्य केंद्रामधील रिक्त जागा भरण्याबाबत

(४) ३००६ (२३-१२-२०१५). श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगोले (जि. सोलापूर) तालुक्यातील सहा प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील सहा वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या जागा सहा महिन्यापेक्षा अधिक काळ रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) घेरडी (ता.सांगोले) येथील आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या जागा एक वर्षापेक्षा अधिक काळ रिक्त असल्याने रुग्णांना आरोग्य सुविधा पासून वंचित रहावे लागते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रिक्त पदे भरण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, या जागा रिक्त ठेवण्याची कारणे काय आहेत,

डॉ. दीपक सावंत (०६-०४-२०१६) :(१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील सांगोले तालुक्यात एकूण सहा प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची प्रत्येकी दोन याप्रमाणे एकूण १२ पदे मंजूर असून ७ पदे भरलेली आहेत व ५ पदे रिक्त आहेत.

उपलब्ध वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत रुग्णांना आवश्यक त्या रुग्ण सेवा पुरविल्या जातात.

(३) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत भरण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती येथील जिल्हा स्त्री रुग्णालयात मागील ८ महिन्यात २६४ मृत्यु झाल्याबाबत

(५) ४६६२ (१५-०१-२०१५). श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती येथील जिल्हा स्त्री रुग्णालयात अपुऱ्या सोईसुविधामुळे मागील ८ महिन्यात २६४ मृत्यु झाल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इतक्या मोठ्या प्रमाणावर बालमृत्यु होण्याच्या कारणांची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०४-२०१६) :(१) व (२) होय. तथापि अपुऱ्या सोयीसुविधामुळे बालमृत्यु झाल्याचे आढळले नसून संपूर्ण जिल्ह्यातील व बाहेरील अत्यवस्थ गंभीर गुंतागुतीची बाळंतपणे, उशीरा भरती, बाळाचे वजन कमी होणे, श्वासवरोध, जन्म झाल्यानंतर उशिरा रडणे, मेकोनिअम अस्पीरेशन (आईच्या पोटात केलेली शि गिळल्यामुळे), जंतूसंसर्गामुळे / न्युमोनिया असल्यामुळे, जन्मतः दोष या सर्व कारणांमुळे नवजात शिशु दगावले आहेत.

(३) बालमृत्यूची कारणे तपासणेकरता निओनेटल डेथ ऑडिट (नवजात शिशु मृत्यू लेखा जोखा तपासणी) तज्ञ समिती स्थापन करण्यात आली आहे. या समितीमध्ये जिल्हा शल्य चिकित्सक वैद्यकीय अधिक्षक, बालरोग तज्ञ (खाजगी व सरकारी) बालरोग तज्ञ (इंडियन अँकडमी ऑफ पेडियाट्रीशन) व वैद्यकीय अधिकारी यांचा समावेश आहे. या समितीद्वारे झालेल्या नवजात शिशुच्या मृत्यूचे विश्लेषण केले जाते व त्यानुसार नवजात शिशु मृत्यूदर कमी करण्याबाबत योग्य त्या उपाययोजना करण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील शासकीय रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबतचे निवेदन

(६) ५६२७ (०७-०४-२०१५). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील शासकीय रुग्णालयातील विविध वर्गाची पदे रिक्त असल्याने उक्त पदे भरण्याबाबत जिल्ह्यात जिल्हा शल्यचिकित्सक सामान्य रुग्णालय, हिंगोली यांनी संचालक आरोग्य सेवा व सचिव आरोग्य विभाग यांचेकडे अनेका वेळा निवेदन देऊनही रिक्त पदे भरण्यात आली नसल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक १५ डिसेंबर, २०१४ रोजी मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांना निवेदन देण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवेदनाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त रिक्त पदे त्वरीत भरण्याबाबत कोणती तातडीची कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(४) अद्यापी कोणतीच कारवाई करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०६-०४-२०१६) :(१) होय.

(२) व (३) हिंगोली जिल्ह्यात १ जिल्हा रुग्णालय, १ उप जिल्हा रुग्णालय, १ स्त्री रुग्णालय व ४ ग्रामीण रुग्णालये कार्यान्वित आहेत.

सदर रुग्णालयांमध्ये वर्ग-१ ते वर्ग-४ संवर्गाची एकूण ६४१ पदे मंजूर असून त्यापैकी २५३ पदे भरलेली आहेत.

वैद्यकीय अधिकारी वर्ग-१ संवर्गाची पदे नामनिर्देशनाने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे. तर माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे भरण्यात आली असून हिंगोली जिल्ह्यांमध्ये समुपदेशनाद्वारे १८ पदे भरण्यात आलेली आहेत. उर्वरित रिक्त पदे बंधपत्रित उमेदवारांमधून भरण्यात येणार आहेत. तसेच वर्ग -३ व वर्ग -४ संवर्गाची रिक्त पदे जिल्हा स्तरावर भरण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यातील जावळी तालुक्यातील बामणोली येथे
प्राथमिक आरोग्य केंद्र बंद केल्याबाबत**

(७) ६१४६ (०७-०४-२०१५). श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातारा जिल्ह्यातील जावळी तालुक्यातील बामणोली येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र बंद करून ठेवलेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत,
- (३) प्राथमिक आरोग्य केंद्र बंद केलेले असल्याने तेथे येणा-या रुग्णांची विशेषतः प्रसूतीसाठी आलेल्या महिलांना गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, हे प्राथमिक आरोग्य केंद्र पुन्हा सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (१४-०३-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) हे खरे नाही.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बामणोली, जिल्हा सातारा येथे येणाऱ्या रुग्णांची कोणतीही गैरसोय झालेली नसून येथे सन २०१३-१४ मध्ये ५६ तर सन २०१४-१५ मध्ये ५७ व एप्रिल २०१५ ते सप्टेंबर २०१५ या कालावधीत २० प्रसूती झाल्या आहेत तसेच येथे एप्रिल २०१५ ते सप्टेंबर २०१५ या कालावधीत ३४८२ बाह्य रुग्णांना रुग्णसेवा पुरविण्यात आल्या असून राष्ट्रीय आरोग्य विषयक कार्यक्रम नियमितपणे राबविले जात आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुरुड व पेण तालुक्यातील (जि.रायगड) हायस्कूलमधील विद्यार्थ्यांची
वैद्यकीय तपासणी न झाल्याबाबत**

(८) ७६०६ (०९-०४-२०१५). श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुरुड व पेण (जि.रायगड) तालुक्यातील हायस्कूलमधील विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी माहे डिसेंबर, २०१४ अखेरपर्यंत झालेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधित संस्थांनी तपासणी वेळीच न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याची तपासणी वेळीच न झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यास होणा-या दुष्परिणामाला जबाबदार असणा-या संबंधितांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (३०-०३-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत मुरुड व पेण तालुक्यातील सर्व शाळांमधील विद्यार्थ्यांच्या वैद्यकीय / आरोग्य तपासणीचा कार्यक्रम दि. ०१ जुलै, २०१४ ते दि. २८ फेब्रुवारी, २०१५ या कालावधीत राबविण्यात आला. त्यानुसार मुरुड तालुक्यातील २१ शाळांमधील ४,७८७ (९७.२२१७%) विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय / आरोग्य तपासणी करण्यात आली.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुडाळ (जि.सिंधुदुर्ग) येथील जिल्हा रुग्णालय ते ग्रामीण रुग्णालयात डॉक्टरांची कमतरता असल्यामुळे रुग्णांचे हाल होत असल्याबाबत

(९) ८४०१ (०७-०४-२०१५). श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.संजय कदम (दापोली), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.रमेश कदम (मोहोळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुडाळ (जि.सिंधुदुर्ग) येथील जिल्हा रुग्णालय ते ग्रामीण रुग्णालयात डॉक्टरांची कमतरता असल्यामुळे रुग्णांचे हाल होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा रुग्णालयात प्रशिक्षित व तज्ञ डॉक्टर नसल्यामुळे शस्त्रक्रिया कक्ष हे असूनही सामान्य नागरीकांना जवळच असलेल्या गोवा राज्यात जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कुडाळ जिल्हा रुग्णालय व ग्रामीण रुग्णालयात डॉक्टरांची नियुक्ती करणेबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, याबाबत विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात कुडाळ तालुक्यात १ जिल्हा रुग्णालय व १ ग्रामीण रुग्णालय कार्यरत आहे.

जिल्हा रुग्णालयात महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा संवर्गाची १९ पदे मंजूर असून ४ पदे भरलेली आहेत व वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची २८ पदे मंजूर असून १५ पदे भरलेली आहेत.

ग्रामीण रुग्णालय, कुडाळ येथे महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा संवर्गाची मंजूर असलेले एक पद रिक्त आहे. तर वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाच्या मंजूर ३ पदांपैकी २ पदे भरलेली आहेत.

उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत रुग्णालयात उपचारासाठी रुग्णांना रुग्णसेवा देण्यात येते.

(२) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा रुग्णालय, सिंधुदुर्ग येथे महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा संवर्गातील वर्ग-१ चे ४ आणि गट-अ मधील ९ तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत आयपीएचएस खाली ८ तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. मात्र अपघातग्रस्त किंवा मेंदुच्या आजारासंदर्भातील रुग्णांना न्युरोसर्जरी/ न्युरोफिजिथियन या अति

विशेषज्ञ प्रकारातील उपचाराकरीता जिल्ह्यात तशा सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, पणजी, गोवा येथे जावे लागते.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा वर्ग-१ संवर्गाची पदे सरळसेवेने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत आहेत. सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये अस्थायी वैद्यकीय अधिकारी नियुक्त करण्यास परवानगी देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडहिंगलज तालुक्यात (जि.कोल्हापूर) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात पूर्ण वेळ डॉक्टर नसल्याने रुग्णांना आरोग्य सेवा मिळत नसल्याबाबत

(१०) ८७५५ (०७-०४-२०१५). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडहिंगलज तालुक्यात (जि.कोल्हापूर) असलेल्या हलकर्णी, नूल, कडगाव, महागाव, मुंगूरवाडी व कानडेवाडी येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात पूर्ण वेळ डॉक्टर नसल्याने रुग्णांना पुरेशा प्रमाणात आरोग्य सेवा मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच उपजिल्हा रुग्णालयात पुरेशा प्रमाणात तज्ञ डॉक्टरांची कमतरता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार उपजिल्हा रुग्णालयात तज्ञ डॉक्टरांची नेमणूक आणि प्रत्येक प्राथमिक आरोग्य केंद्रात कायमस्वरूपी डॉक्टरांची नियुक्ती करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) : १) अंशतः खरे आहे.

ता.गडहिंगलज, जि.कोल्हापूर मधील प्राथमिक आरोग्य केंद्र, हलकर्णी येथे १, नेर येथे २, कडगाव येथे २ आणि मुंगूरवाडी येथे १ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत. प्राथमिक आरोग्य केंद्र, महागाव व कानडेवाडी येथे वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत नाही. तथापि, ज्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये एकाही वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध नाही अशा ठिकाणी जवळच्या आरोग्य संस्थेमधील वैद्यकीय अधिकारी प्रतिनियुक्त केला जातो व उपलब्ध वैद्यकीय अधिकाऱ्यांमार्फत रुग्णांना रुग्णसेवा दिली जाते.

(२) हे खरे नाही.

उप जिल्हा रुग्णालय, गडहिंगलज, जि.कोल्हापूर येथे १२ पदे मंजूर असून भिषक, बालरोग तज्ञ, स्त्री रोग तज्ञ, भुल तज्ञ व अस्थिव्यंग तज्ञ यासह ११ वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा वर्ग-१ संवर्गाची पदे सरळसेवेने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्हात विशेषतः आदिवासी भागांमधील ग्रामीण रुग्णालयातील दुरवस्था

(११) ११८९ (०७-०४-२०१५). श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्हात विशेषतः आदिवासी भागांमधील ग्रामीण रुग्णालयात अतिशय दुरवस्था झालेली असून अनेक ठिकाणी कर्मचाऱ्यांचा अभाव तर कुठे इमारतींचा प्रश्न गंभीर असल्याची बाब माहे जानेवारी २०१५ मध्ये निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ग्रामीण रुग्णालयांमध्ये असलेला अपुरा कर्मचारी वर्ग व सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्याचे दृष्टीने शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे अंशतः खरे आहे.

आवश्यकतेनुसार इमारतींची दुरुस्ती करण्यात येते. जिल्ह्यात एकूण २३ आरोग्य संस्था कार्यरत असून त्यामध्ये १५९२ पदे मंजूर असून त्यापैकी ११७२ पदे भरलेली आहेत. ४२० पदे रिक्त आहेत.

(२) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उरण (जि.रायगड) येथील कोप्रोली प्राथमिक आरोग्य केंद्रात
वैद्यकीय अधिकारी नसल्याबाबत**

(१२) १५०३ (०८-०४-२०१५). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उरण (जि.रायगड) येथील कोप्रोली प्राथमिक आरोग्य केंद्राकडे रायगड जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केल्याने मागील अनेक महिने हे रुग्णालय वैद्यकीय अधिकाऱ्यांपासून वंचित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रुग्णालयात अपु-या सुविधांमुळे उपचार घेण्यासाठी येणा-या रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन चौकशी करून आवश्यक ती कार्यवाही करणार वा करित आहे काय,
(४) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) अंशतःखरे आहे

माहे जानेवारी २०१५ मध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्र, कोप्रोली, जि.रायगड येथे एकच वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत होते. तथापि, सद्यःस्थितीत सदर ठिकाणी दोन स्थायी वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(२) हे खरे नाही.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, कोप्रोली, जि.रायगड येथे रुग्ण सेवेसंबंधीच्या सर्व सुविधा उपलब्ध असून रुग्णांची गैरसोय होत असल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवेगांव खैरी चारगांव (जि.नागपूर) येथे ग्रामीण रुग्णालय सुरू करण्याची मागणी

(१३) ९५२२ (०७-०४-२०१५). श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवेगांव खैरी चारगांव (जि.नागपूर) प्राथमिक आरोग्य केंद्र असून सदरचे क्षेत्र आदिवासी दुर्गम क्षेत्र असल्याने तेथे ग्रामीण रुग्णालय सुरू करण्याची मागणी तेथील नागरिकांनी तसेच लोकप्रतिनिधींनी वारंवार संबंधित विभागाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ठिकाणी ग्रामीण रुग्णालय उभारण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे काय,

(३) अद्याप कोणताच निर्णय घेतला नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रामटेक (पारशिवणी) ग्रामीण रुग्णालय (जि.नागपूर) रुग्णांकरिता आवश्यक

त्या सोयीसुविधा नसून कर्मचारी वर्गही अपुरा असल्याबाबत

(१४) ९५३४ (०७-०४-२०१५). श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रामटेक (पारशिवणी) ग्रामीण रुग्णालय (जि.नागपूर) रुग्णांकरिता आवश्यक त्या सोयीसुविधा नसून कर्मचारी वर्गही अपुरा आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयात आवश्यक त्या सोयीसुविधा तसेच कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त असण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, सदरची रिक्त पदे व सोयीसुविधा कधीपर्यंत पुरविण्याचे शासनास अपेक्षित आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे अंशतः खरे आहे.

२६ मंजूर पदांपैकी ८ पदे रिक्त आहेत. तथापि आवश्यकत्या सोयी सुविधा उपलब्ध आहे.

(२) सेवानिवृत्ती, बदली व मृत्यू या कारणामुळे

(३) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

उमरगा व लोहारा तालुक्यातील (जि.उस्मानाबाद) ग्रामीण रुग्णालय व प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह अनेक आरोग्य कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याबाबत

(१५) १९५७ (०७-०४-२०१५). श्री.ज्ञानराज चौगुले (उमरगा), श्री.मधुकरराव चव्हाण (तुळजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमरगा व लोहारा तालुक्यातील (जि.उस्मानाबाद) ग्रामीण रुग्णालय व प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह अनेक आरोग्य कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त असल्यामुळे परिसरातील रुग्णांना विविध गैरसोयींचा सामना करावा लागत असलेबाबत व सदर ठिकाणाची सर्व रिक्त पदे त्वरित भरणेबाबत उमरगा-लोहारा येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.अप्पर मुख्य सचिव, आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांना दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१२ रोजी लेखी पत्राव्दारे सुचित केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी कोणतीच कार्यवाही न झालेल्या कारणाने उमरगा व लोहारा तालुक्यातील आरोग्य सेवा विस्कळीत झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरची रिक्त पदे त्वरित भरणेबाबत शासनाव्दारे कोणती व केव्हा कार्यवाही होणार आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय

(२) हे खरे नाही.

ग्रामीण रुग्णालय, उमरगा येथे गट-अ ते गट-ड संवर्गाची एकूण १०७ पदे मंजूर असून त्यापैकी ९५ पदे भरलेली आहेत. तर ग्रामीण रुग्णालय, लोहारा येथे गट-अ ते गट-ड संवर्गाची एकूण २५ पदे मंजूर असून त्यापैकी २१ पदे भरलेली आहेत. तसेच उमरगा व लोहारा तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमध्ये गट-अ ते गट-ड संवर्गाची एकूण ४०४ पदे मंजूर असून त्यापैकी ३१६ पदे भरलेली आहेत. सर्व उपलब्ध अधिकारी व कर्मचारी यांच्यामार्फत त्या-त्या भागातील रुग्णांना रुग्णसेवा देण्यात येत आहे.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा वर्ग-१ संवर्गातील पदे सरळरेवेने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत असून, माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये उस्मानाबाद

जिल्ह्यामध्ये २५ वैद्यकीय अधिकार्यांची समुपदेशद्वारे नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे गट-क व गट-ड ची रिक्त पदे भरण्याबाबची कार्यवाही जिल्हा स्तरावर करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोनवद (ता.धरणगांव, जि.जळगांव) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील
वैद्यकीय अधिकारी यांनी केलेली आत्महत्या**

(१६) १०००८ (०७-०४-२०१५). श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धरणगांव तालुक्यातील (जि.जळगांव) सोनवद येथील ग्रामीण वैद्यकीय रुग्णालयातील वैद्यकीय अधिकारी डॉ.हेमंत पाटील यांनी दिनांक २२ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास आत्महत्या केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) चौकशीनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय.

(२) सदर प्रकरणी धरणगांव पोलीस स्टेशन येथे एफ.आय.आर ७/२०१५ सी.आर.पी.सी. १७४ प्रमाणे नोंद झालेली आहे.

पोलीस निरीक्षक, धरणगांव पोलीस स्टेशन यांच्या दिनांक ११.४.२०१५ रोजी च्या टिप्पणीमध्ये आणि उप विभागीय पोलीस अधिकारी, चोपडा यांनी दिनांक २७.४.२०१५ रोजी उप विभागीय दंडाधिकारी, एरंडोल यांना पाठविलेल्या समरीमध्ये प्रस्तुत प्रकरणी केलेल्या तपासाअंती मयत डॉ. हेमंत पाटील यांचे लग्न जमत नसल्यामुळे नैराश्याने गळफास लावून मरण आले असल्याचे निष्पन्न झाले असून त्यांच्या मरणाबाबत साक्षीदारांचा कोणावरही संशय नसून गुन्ह्याचा प्रकार दिसून येत नाही असे दिसून आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांची वैद्यकीय देयके मंजूर करण्यासाठी आरोग्य
विभागाकडून देयकाच्या ३ टक्के रक्कम वसूल करण्याबाबत**

(१७) १००८३ (०७-०४-२०१५). श्री.महेश (दादा) लांडगे (भोसरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांची वैद्यकीय देयके मंजूर करण्यासाठी आरोग्य विभागाकडून देयकाच्या ३ टक्के रक्कम वसूल करण्यात येते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाच्या दिनांक १० जुलै, २००१ च्या निर्णयानुसार सर्व मंत्री, आमदार, खासदार, शासकीय कर्मचारी यांनाही तीन टक्के रक्कम भरण्यापासून सूट देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना ही सूट न देण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, राज्य शासन शिक्षक-शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना ३ टक्के रक्कम भरण्यापासून सूट देण्यासंदर्भात काय कार्यवाही करणार आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) शासन निर्णय दिनांक १०/०७/२००१ अंतर्गत परिशिष्ट "अ" विनाशुल्क यादीत शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचा समावेश नसल्याने सूट देण्यात आलेली नाही.
- (४) शिक्षण विभागाकडून ३% आकारणी न करणेबाबत प्रस्ताव या विभागास सादर केला असून विचाराधीन आहे.

अमरावती विभागाच्या आरोग्य विभागात अधिकारी व कर्मचा-यांची

१८१६ पदे रिक्त असल्याबाबत

(१८) १०१८२ (०७-०४-२०१५). श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती विभागाच्या आरोग्य विभागात अधिकारी व कर्मचा-यांची १८१६ पदे रिक्त असल्याने या विभागाचा भार प्रभावीवर असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ तिस-या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू पदे रिक्त असण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, तातडीने ही पदे भरून आरोग्य विभागातील कार्यरत कर्मचा-यांवरचा ताण कमी करण्याबाबत शासन काय कार्यवाही करित आहे वा करणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय.

आरोग्य सेवा, अकोला मंडळ, अकोला अंतर्गत गट-अ ते गट-ड संवर्गाची एकूण ११६८५ पदे मंजूर असून त्यापैकी २७४२ पदे रिक्त आहेत.

- (२) सेवानिवृत्ती, स्वेच्छसेवानिवृत्ती व बदली यामुळे सदरहू पदे रिक्त आहेत.
- (३) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवे संवर्गाची पदे सरळसेवेने आणि पदोन्नहतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे स्वतंत्र निवड मंडळामार्फत नामनिर्देशनाने भरण्यात येत आहेत. याव्यतिरिक्त गट-क व गट-ड ची पदे जिल्हा स्तरावरून भरण्यात येत आहेत.

रिक्त पदांचा ताण कमी करण्यासाठी राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत आयपीएचएसखाली २४३ अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची कंत्राटी पध्दतीवर नेमणूक करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घनसावंगी (जि.जालना) येथील सामाजिक वनीकरणाच्या कार्यालयात
एकही कर्मचारी पूर्ण वेळ उपस्थित नसल्याबाबत**

(१९) ११५५६ (०७-०४-२०१५). श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) घनसावंगी (जि.जालना) येथील सामाजिक वनीकरणाच्या कार्यालयात एकही कर्मचारी पूर्ण वेळ उपस्थित नसतात तसेच कोणत्याही योजनेची अंमलबजावणी केली जात नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तद् नुसार सदर प्रकरणी जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (३०-०३-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे. मंजू व भरलेल्या पदांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	संवर्ग	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे	शेरा
१.	लागवड अधिकारी	०१	०१	०	--
२.	सहा.लागवड अधिकारी	०१	०	०१	दि.१.११.२०१४ पासून पद रिक्त आहे.
३.	रोपवन कोतवाल	०१	०	०१	सदर कर्मचारी यांना दि. १७.१०.२०१४ पासून निलंबित करण्यात आले आहे. त्यामुळे रिक्त आहे.
४.	सामाजिक वनीकरण मजूर	०२	०२	०	--

(२) व (३) घनसावंगी तालुक्यात सन २०१४-१५ मध्ये मग्यारोहयो अंतर्गत ३८ रस्ता दुतर्फा वृक्षलागवड कामे ७६ कि.मी. व तीन रोपवाटीका कामे १,५०,००० रोपे तयार करणेसाठी हाती घेण्यात आली होती. पैकी सद्या ३ रोपवाटिका कामे सुरु आहेत.

सामान्य रुग्णालय बुलढाणा येथील विविध वैद्यकीय अधिका-यांची रिक्त पदे भरणेबाबत

(२०) ११५६३ (०७-०४-२०१५). श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सामान्य रुग्णालय बुलढाणा जिल्हा सामान्य रुग्णालयाच्या आस्थापनेवर एकुण किती वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे मंजूर पदे आहेत,
- (२) उपरोक्त मंजूर पदांपैकी सर्व पदावर वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत काय,
- (३) कार्यरत नसल्यास सामान्य रुग्णालय बुलढाणा येथील विविध वैद्यकीय अधिका-यांची रिक्त पदे भरणेबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) सामान्य रुग्णालय, बुलढाणा येथील आस्थापनेवर महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा संवर्गाची एकूण १९ पदे मंजूर आहेत व वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची एकूण ३३ पदे मंजूर आहेत.

(२) नाही.

सामान्य रुग्णालय, बुलढाणा येथील महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा संवर्गातील ५ पदांवर आणि वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील २० पदांवर वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा संवर्गातील पदे नामनिर्देशनाने आणि पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही चालू आहेत. माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची पदे नामनिर्देशनाने भरण्यात आली असून २ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना सामान्य रुग्णालय, बुलढाणा येथे नियुक्ती देण्यात आली आहे. उर्वरित रिक्त पदे भरणेबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**पिंपळगाव (हरे) (ता.पाचोरा, जि.जळगांव) येथील ग्रामीण रुग्णालयात
अधिकारी / कर्मचा-यांच्या मंजूर पदांबाबत**

(२१) १२३६७ (०६-०४-२०१५). श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पिंपळगाव (हरे) (ता.पाचोरा, जि.जळगांव) येथील ग्रामीण रुग्णालयात अधिकारी / कर्मचाऱ्यांनी किती व कोणकोणती पदे मंजूर आहेत,
- (२) असल्यास, वरीलपैकी कोणकोणती पदे भरण्यात आली आहे,
- (३) असल्यास, उर्वरित पदे किती कालावधीपासून रिक्त आहेत,
- (४) असल्यास, रिक्त पदे त्वरीत भरण्यासाठी कोणते प्रयत्न करण्यात आले आहेत व त्यांची फलः निष्पत्ती काय आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) वैद्यकीय अधिकारी संवर्गातील ४ पदे व वर्ग-३ संवर्गातील २२ पदे अशी एकूण २६ पदे मंजूर आहेत.

(२) वैद्यकीय अधिकारी संवर्गातील २ पदे व वर्ग ३ संवर्गातील १५ पदे भरण्यात आली आहेत.

(३) रिक्त असलेल्या वैद्यकीय अधिकारी पदांचा अतिरिक्त कार्यभार अन्य अधिकाऱ्यास देण्यात आला आहे.

(४) वैद्यकीय अधिकारी यांची पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच वैद्यकीय अधिकारी यांची पदे भरण्याबाबत दिनांक २७.०४.२०१५ ते दिनांक ०९.०५.२०१५ या कालावधत समुपदेशनाने निवड करून आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत. वर्ग ३ व वर्ग ४ ची रिक्त असलेली पदे बिंदू नामावली प्रमाणित झाल्यानंतर सरळसेवेने भरण्याबाबत प्रस्तावित आहे.

**हिंगणघाट (जि.वर्धा) उप जिल्हा रुग्णालयात औषधांचा
व सोयी सुविधांचा अभाव असल्याबाबत**

(२२) १२७७८ (०८-०४-२०१५). श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगणघाट मतदार संघातील (जि.वर्धा) उप जिल्हा रुग्णालयात तज्ज्ञ डॉक्टरांचा अभाव, अपुरा कर्मचारी वर्ग, औषधांचा तसेच मुलभूत सोयी-सुविधांचा अभाव असल्याने अनेक रुग्णांना नागपूर-वर्धा येथे पाठविण्यात येत असल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनामार्फत सखोल चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्याअनुषंगाने उपजिल्हा रुग्णालयातील वैद्यकीय व मुलभूत सोयी - सुविधा पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती ठोस कार्यवाही वा अंमलबजावणी केली आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

उप जिल्हा रुग्णालय, हिंगणघाट, जि.वर्धा हे १०० खाटांचे रुग्णालय असून येथे वर्ग-१ ते ४ संवर्गाची एकूण ९५ पदे मंजूर असून त्यापैकी ८२ पदे भरलेली आहेत. त्यापैकी ८ तजांची पदे मंजूर असून स्त्री रोग तज्ञ, भिषक व शल्य चिकित्सक ही ३ पदे वगळता इतर ५ पदे भरलेली आहेत. तर १ स्त्री रोग तज्ञ प्रतिनियुक्तीने उपलब्ध करून देण्यात आले असून १ स्त्री रोग तज्ञ व १ अस्थिव्यंग तज्ञ यांची पदे कंत्राटी पध्दतीने भरण्यात आलेली आहेत. याव्यतिरिक्त औषधांचा व मूलभूत सुविधांचा अभाव असल्याचे आढळून आलेले नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात दिवसेंदिवस महागड्या होत जाणा-या वैद्यकीय सेवेवर आता

एकच दरनियंत्रण पारदर्शकपणे ठरविण्याबाबत

(२३) १४४३९ (०८-०४-२०१५). श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दिवसेंदिवस महागड्या होत जाणा-या वैद्यकीय सेवेवर आता एकच दरनियंत्रण पारदर्शकपणे ठरविण्याबाबत शासन विचाराधीन असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्रीय दरनियंत्रण समितीचे सदस्य आणि छोटे रुग्णालय चालविण्याचा अनुभव असलेल्या डॉ.गद्रे यांनी दरनियंत्रणाची एक पध्दत विकसीत केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विमा कंपन्या आणि रुग्णालये यांनी उपचार आणि शस्त्रक्रियांचे दर कसे ठरवावेत, याबाबत पुणे येथे नव्या पेठेतील पत्रकार भवनमध्ये जनआरोग्य अभियान चर्चा आयोजित केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपचारांचे दरनियंत्रण पारदर्शीपणे ठेवण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे,

(५) अद्याप, याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) राज्यात वैद्यकीय उपचार व शस्त्रक्रिया यांचे दर नियंत्रण पारदर्शकपणे ठरविण्याबाबतच्या प्रस्तावाबाबत महाराष्ट्र क्लिनिकल एस्टॅब्लिशमेंट अॅक्टच्या प्रारुपात समावेश करण्याबाबतची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे. त्याबाबत जनतेकडून अभिप्राय मागणविण्यात येत असून त्यानुसार सदर महाराष्ट्र क्लिनिकल एस्टॅब्लिशमेंट अॅक्टबाबत पुनश्च: सर्व वैद्यकीय / अवैद्यकीय, सर्वसामान्य जनतेकडून या विषयावर चर्चा घडवून आणण्यात येत आहे.

देवगड व कणकवली (जि.सिंधुदूर्ग) ग्रामीण उपजिल्हा रुग्णालयात भूलतज्ञ व

कायमस्वरूपी तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी यांची नेमणूक करण्याबाबत

(२४) १५१३७ (०८-०४-२०१५). श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देवगड व कणकवली (जि.सिंधुदूर्ग) ग्रामीण उपजिल्हा रुग्णालयात भूलतज्ञ व कायमस्वरूपी तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी यांची नेमणूक करण्याबाबत मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांना लोकप्रतिनिधी यांनी माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, देवगड व कणकवली ग्रामीण उपजिल्हा रुग्णालयात भूलतज्ञ तसेच कायमस्वरूपी तज्ञ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नेमणूक करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, याबाबत होत असलेल्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय

(२) ग्रामीण रुग्णालय, देवगड येथील मंजूर असलेली ३ पदे रिक्त आहेत आणि उप जिल्हा रुग्णालय, कणकवली येथील मंजूर १२ पदांपैकी ६ पदे रिक्त आहेत. माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये समुपदेशनाद्वारे भूलतजासह २ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची उप जिल्हा रुग्णालय, कणकवली येथे नामनिर्देशनाने नियुक्ती देण्यात आली आहे. सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे नामनिर्देशनाने तसेच अस्थायी स्वरूपात भरण्याबाबत शासन स्तरावर कार्यवाही चालू आहे.

सदर रुग्णालयांमध्ये येणाऱ्या रुग्णांना रुग्णसेवा देण्याच्या उद्देशाने उप जिल्हा रुग्णालय, कणकवली येथे राष्ट्रीय अभियान अंतर्गत आयपीएचएस अंतर्गत कंत्राटी तत्वावर विशेषज्ञ उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. तर ग्रामीण रुग्णालय, देवगड येथे एनसीडी कार्यक्रमांतर्गत १ व आयुष अंतर्गत २ वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. तसेच आवश्यकतेनुसार इतर आरोग्य संस्थामधून वैद्यकीय अधिकारी प्रतिनियुक्ती केली जाते व त्यांच्यामार्फत रुग्णांस रुग्णसेवा देण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गर्भवती स्त्रियांच्या प्रसुती दरम्यान होणा-या मृत्यूच्या प्रमाणात झालेली वाढ

(२५) १६२५७ (१९-०८-२०१५). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पोषण आहाराचा अभाव, वेळेत वैद्यकीय तपासणी न होणे, रक्तदाब वाढणे, किंवा आवश्यक रक्तगट न मिळणे इ. विविध कारणामुळे सन २०१४ यावर्षी मुंबईतील २७६ तर राज्यातील १३९० गर्भवती स्त्रियांचा प्रसुती दरम्यान मृत्यू झाल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने अधिक चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार प्रसुती दरम्यान मृत्यूमूखी पडणा-या स्त्रियांचा मृत्यू होऊ नये म्हणून कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) : (१) हे खरे आहे.

माहे एप्रिल, २०१३ ते मार्च, २०१४ या कालावधीत बृहन्मुंबईमध्ये २७४ व राज्यामध्ये १३९० मातांचा मृत्यू विविध वैद्यकीय कारणामुळे व आजारांमुळे झालेला आहे.

(२) होय.

संस्था स्तरावरील समिती, जिल्हास्तरावरील समिती, जिल्हाशल्य चिकित्सकाच्या अध्यक्षतेखाली समिती, महानगरपालिका स्तरावरील यांच्या मनपा स्तरावरील वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समिती या सर्व समित्याद्वारे वेळोवेळी नमूना आढावा घेवून चौकशी करण्यात आली आहे.

ग्रामीण व नागरी भागातील मातामृत्युंचा आढावा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद हे घेतात जर शहरी भागातील मातामृत्युंचा नमुना आढावा महानगरपालिका यांच्याद्वारेही घेण्यात येतो.

(३) आढाव्याअंती प्राप्त झालेल्या अहवालावरून मातामृत्युंच्या कारणांचे वर्गीकरण करण्यात आलेले आहे. यामध्ये योनीमार्गातून प्रसुती पश्चात अतिरक्तस्त्राव, उच्चरक्तदाब, जंतुदोष, रक्तक्षय अशा विविध कारणांचा समावेश आहे.

मातामृत्यु कमी करण्याकरिता शासनामार्फत खालील प्रमाणे सेवा देण्यात येतात.

(१) गरोदर मातांची लवकरात लवकर नोंदणी.

(२) गरोदर मातांना लोहयुक्त गोळ्या तसेच धनुर्वाताची लस देणे.

(३) गरोदरपणात कमीतकमी ५ वेळा तपासण्या करणे.

(४) जननी सुरक्षा योजनेतर्गत अनुसूचित जाती/जमाती, दारिद्र्य रेषेखालील गर्भवती लाभार्थीना शासकीय अथवा शासन मानांकित संस्थेत प्रस्तुती झाल्यास आर्थिक लाभ देणे.

(५) जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रमांतर्गत गरोदर मातांना मोफत वाहतूक सुविधा, सर्व शुल्क माफी, मोफत प्रसुती, मोफत सिझेरियन सेक्शन, आहार, प्रयोगशाळा तपासण्या व औषधोपचार इ. सेवांचा लाभ देणे.

स्त्रीभ्रूणहत्या रोखण्यासाठी सातत्याने जनजागृती करूनही २०१३-२०१४ या दोन्ही वर्षांमध्ये मुलींच्या जन्मदराचे प्रमाण वाढले नसल्याबाबत

(२६) १६५६५ (१४-०८-२०१५). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण), श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.अर्जुन खोतकर (जालना), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) स्त्रीभ्रूणहत्या रोखण्यासाठी सातत्याने जनजागृती करूनही सन २०१३-२०१४ या दोन्ही वर्षांमध्ये मुलींच्या जन्मदराचे प्रमाण वाढले नसल्याचे धक्कादायक वास्तव माहे एप्रिल, २०१५ च्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात एक हजार मुलांमागे ९५० मुली तर मुंबईमध्ये हेच प्रमाण एक हजार मुलांमध्ये ९३० मुली इतके जन्मदर प्रमाण असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात व मुंबईत मुलींच्या जन्मदरात घट होणे ही चिंतेचे बाब असून राज्यशासनाने मुलींच्या जन्मदरांची घट रोखण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, उक्त प्रश्नाबाबत कोणतीच उपाययोजना केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०४-२०१६) : (१) व (२) राज्यात तसेच मुंबई सन २०१३ व २०१४ मधील दर हजार मुलांमागे मुलीचे जन्मदर प्रमाण खालील प्रमाणे वाढले आहे.

वर्ष	मुंबई	राज्य
२०१३	९३०	९०१
२०१४	९३१	९१९

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत पीसीपीएनडीटी कायद्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी २५ समुचित प्राधिकारी आणि विशेष अधिकारी यांची नेमणूक करण्यात आली आहे. सदर कायद्यांतर्गत सल्लागार समितीची बैठक दर दोन महिन्याने घेण्यात येते. सर्व पीसीपीएनडीटी केंद्राच्या कामाची पहाणी सदर केंद्रांना अचानक भेटी देवून करण्यात येते. त्याकरिता पीसीपीएनडीटी कक्षाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत पीसीपीएनडीटी कायद्यांतर्गत २६ केसेस न्यायालयात फाईल केलेल्या आहेत. महाराष्ट्र राज्यात मुलींचा जन्मदर वाढवण्याकरिता खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

१) प्रसिध्दी व जनजागृती :- पीसीपीएनडीटी कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी व लिंग निवडीस प्रतिबंध करण्यासाठी जनजागृतीच्या माध्यमातून विविध स्तरावर मेळावे, पथनाट्य, कार्यशाळा, रॅली यांचे आयोजन करण्यात येते. जिल्हास्तरावरील लिंग गुणोत्तराची माहिती जनतेस प्राप्त होण्याच्या दृष्टीने "छकुल्या मुकलेल्या" या प्रस्तकाचे सर्व जिल्ह्यांना वाटप केले जाते.

२) सावित्री फुले कन्या कल्याण योजना :- मुलींच्या जन्माला उत्तेजन देण्यासाठी राज्य शासनामार्फत सावित्रीबाई फुले कन्या कल्याण योजना राबविण्यात येते. यामध्ये लाभार्थींना रोख रक्कम व मुलीच्या नावाने राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र देण्याची तरतूद आहे.

३) अवैध गर्भलिंग निदान करणाऱ्या सोनोग्राफी केंद्राची माहिती देणाऱ्या व्यक्तिला बातमीची खातर जमा करून रु. २५,०००/- इतके बक्षीस देण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

४) पीसीपीएनडीटी कायद्यांतर्गत २०९१ समुचित प्राधिकाऱ्यांची नियुक्ती (जिल्हाधिकारी, जिल्हा शल्यचिकित्सक, आरोग्य अधिकारी, वैद्यकीय अधीक्षक, अप्पर जिल्हाधिकारी, तहसीलदार इ.) करण्यात आलेले असून त्यांना कायद्याचे प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे.

५) राज्यस्तरीय पर्यवेक्षकिय मंडळ :- त्याचप्रमाणे सदर कायद्याच्या कलम १६ (अ) नुसार मा.आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली २५ सदस्यांचा समावेश असलेल्या राज्य पर्यवेक्षकिय मंडळाची पुर्नस्थापना करण्यात आलेली आहे.

६) राज्य सल्लागार समिती :- राज्य समुचित प्राधिकाऱ्यांस सल्ला आणि मदत करण्यासाठी राज्य सल्लागार समिती स्थापन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

७) जिल्हा स्तरावरील दक्षता पथक :- पीसीपीएनडीटी कायद्यांची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली दक्षता पथकाची स्थापना करण्यात आली आहे. दक्षता पथकांच्या दरमहा बैठकीतून पीसीपीएनडीटी कायद्याचा आढावा घेण्यात येतो.

८) टोल फ्री नंबर व हेल्प लाईन :- सर्व सामान्य लोकांना तक्रार नोंदविण्यासाठी www.amchimulgi.gov.in ही वेबसाईट तयार करण्यात आली असून त्यावर प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कारवाई करण्यात येते. सदर संकेतस्थळावर तक्रारीचा

पाठपुरावा करण्याची सुविधा उपलब्ध आहे. पीसीपीएनडीटी कायद्यासंदर्भात हेल्पलाईन कक्षाची स्थापना करण्यात आली असून सर्व सामान्य लोकांना तक्रारी नोंदविण्यासाठी टोल फ्री नंबर १८००२३३४४७५ देण्यात आलेला आहे. या नंबरवर प्राप्त झालेल्या तक्रारीची नोंद करून समुपदेशन करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्यासाठी १ समुपदेशक व समन्वय कार्यरत आहेत.

९) सोनोग्राफी आणि इमेजिंग मशीन निर्मिती वितरक यांना राज्य समुचित प्राधिकार्यांकडे नोंदणी करणे बंधनकारक केले आहे. तसेच राज्य समुचित प्राधिकार्यांकडे नोंदणी असलेल्या व्यावसायीकांकडूनच सोनोग्राफी मशीन खरेदी करणे बंधनकारक केलेली आहे. उपरोक्त प्रमाणे सूचना सील केलेल्या सोनोग्राफी केंद्राच्या दर्शनीभागावर प्रदर्शित करणे बंधनकारक केलेले आहे.

१०) सर्व सोनोग्राफी केंद्रांना ऑनलाईन फॉर्म भरणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. तसेच ऑनलाईन ए आणि एफ फॉर्म साठी <http://pcpcndt.maharashtra.gov.in> ही वेबसाईट सुरु करण्यात आलेली आहे. सद्यःस्थितीत ९४ टक्के सोनोग्राफी केंद्रधारक ऑनलाईन एफ फॉर्म भरत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शासकीय व खाजगी रुग्णालयांमध्ये लहान बालकांच्या विषाणूजन्या रोगांची तपासणी करणारी एमएमआर (गालगंड, गोवर, जर्मन व्हिजल्स) लस सुरु करण्याबाबत

(२७) १७९५९ (१४-०८-२०१५). श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय व खाजगी रुग्णालयांमध्ये लहान बालकांच्या विषाणूजन्य रोगांची तपासणी करणारी एमएमआर (गालगंड, गोवर, जर्मन व्हिजल्स) लस सुरु करण्यासंदर्भातील कार्यवाही पूर्ण झालेली आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रश्नी आतापर्यंत केलेल्या कार्यवाहीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार पुढे कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,

(३) उक्त प्रश्नी सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झालेली नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच सदर प्रकरणी आतापर्यंत कोणता पाठपुरावा केला वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०४-२०१६) :(१) लहान बालकांच्या आजाराचे व मृत्यूचे प्रमाण कमी करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार बालकांना कावीळ, गोवर, पोलिओ, बीसीजी, धनुर्वात, डिपीटी यांचे लसीकरण करण्यात येते. सदर लसीकरण वेळापत्रकात एमएमआर ह्या लसीचा समावेश करण्यात आला नाही. त्यामुळे राज्यातील शासकीय रुग्णालयांमध्ये एमएमआर ही लस देण्यात येत नाही. काही खाजगी रुग्णालयांमध्ये सदर लस देण्यात येते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्य लसीकरणाचा कार्यक्रम राबविला जातो. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार एमएमआर लस राज्यात सुरु करण्याबाबत कार्यवाही केली जाईल.

**शहापूर (जि.ठाणे) उपजिल्हा रुग्णालयात डॉक्टरांची रिक्त पदे तसेच सोनोग्राफी
यांत्रिक युनिट वापराविना पडून राहिल्याबाबत**

(२८) १९०२७ (१४-०८-२०१५). श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शहापूर (जि.ठाणे) येथील उपजिल्हा रुग्णालयात डॉक्टरांची रिक्त पदे मोठ्या प्रमाणात असून सोनोग्राफी व इतर महागडी यांत्रिक युनिट वापराविना पडून आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच सदरहू रुग्णालयात औषधाचा मोठ्या प्रमाणात तुटवडा आहे हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

उप जिल्हा रुग्णालय, शहापूर, जि.ठाणे येथील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे एक पद आणि वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची १२ पदे मंजूर असून वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे एक पद रिक्त आहे. तसेच सदर रुग्णालयामधील यंत्रसामुग्री आवश्यकतेनुसार वापरण्यात येत आहे.

- (२) सदर रुग्णालयात पुरेसा औषधसाठा उपलब्ध असून, तातडीने प्रसंगी गरजेनुसार आवश्यक औषधे रुग्णालय स्तरावरून स्थानिकरित्या खरेदी करण्यात येतात.
- (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अडीवरे (ता.जुन्नर, जि.पुणे) येथील आरोग्य उपकेंद्रात वैद्यकीय
अधिकारी उपस्थित नसल्याबाबत.**

(२९) १९२६० (१७-०८-२०१५). श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अडीवरे (ता.जुन्नर, जि.पुणे) येथील आरोग्य उपकेंद्रात तातडीची वैद्यकीय सेवा देण्यासाठी डॉक्टर उपस्थित नसल्यामुळे बुडीत बंधा-यात पोहण्यासाठी गेलेल्या गौरव पोटे या मुलाचा दिनांक १५ मे, २०१५ रोजी बुडून मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अडीवरे येथील आरोग्य उपकेंद्रातील वैद्यकीय अधिका-यावर कुठलीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील आरोग्य उपकेंद्रासह प्राथमिक आरोग्य केंद्रात अनेक ठिकाणी वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना निवासस्थान सक्तीचे असूनही निवास स्थानी कोणीही राहत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील आरोग्य उपकेंद्र व प्राथमिक आरोग्य केंद्रामध्ये सुविधा व वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनस्तरावरून केलेली कार्यवाही वा शासनाची प्रतिक्रिया ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

दिनांक १५ मे, २०१५ रोजी कु.गौरव पोटे या मुलाचा बुडून मृत्यु झाल्याची घटना खरी आहे. तथापि, सदर मुलाला पाण्यातून बाहेर काढल्यावर प्राथमिक आरोग्य केंद्र, आडिवरे येथे आणण्यात आले व त्यावेळी तेथे वैद्यकीय अधिकारी उपस्थित होते. परंतु, सदर प्रकरण न्यायवैद्यकशी संबंधित असल्याने मयत मुलास प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या वाहनाने ग्रामीण रुग्णालय, घोडेगांव, ता.आंबेगाव येथे पाठविण्यात आले.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) अंशतः खरे आहे.

काही वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी उपकेंद्र तथा प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या ठिकाणी असलेल्या निवासस्थानी राहत नाहीत व अशा अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना निवासस्थानी हजर राहण्याच्या सूचना देण्यात येत असून त्यांना घरभाडे भत्ता देण्यात येत नाही.

(४) राज्यातील आरोग्य उपकेंद्र व प्राथमिक आरोग्य केंद्राकरीत सुविधा व वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध करून देण्याबाबतची कार्यवाही आवश्यकतेनुसार नियमितपणे करण्यात येत आहे.

**जळगांव जिल्हा रुग्णालयांतील जळीत कक्षातील वातानुकूलीत यंत्र
गेल्या ८ दिवसांपासून बंद असल्याबाबत**

(३०) १९९८१ (१४-०८-२०१५). श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगांव जिल्हा रुग्णालयांतील जळीत कक्षातील वातानुकूलीत यंत्र गेल्या ८ दिवसांपासून बंद असल्याने रुग्णांना प्रचंड त्रास सहन करावा लागत असल्याचे नुकतेच माहे मे, २०१५ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालयात अनेक सोयी-सुविधांचा अभाव असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार यास जबाबदार असणाऱ्या व्यक्तींवर काय कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे अशतः खरे आहे. तथापि कुलर व पंखे सुरु असल्यामुळे रुग्णांना त्रास झाला नाही.

(२) हे खरे नाही.

आवश्यक सुविधा उपलब्ध आहेत.

(३) पश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील तालुका बसमत येथील कुरुंदा प्रा.आ.केंद्रात येणा-या रुग्णांची संख्या विचारात घेता दोन पूर्णवेळ वैद्यकीय अधिका-यांची आवश्यकता असल्याबाबत

(३१) २०८३० (१४-०८-२०१५). श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील तालुका बसमत येथील कुरुंदा प्रा.आ.केंद्रात येणा-या रुग्णांची संख्या विचारात घेता दोन पूर्णवेळ वैद्यकीय अधिका-यांची आवश्यकता आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णांना पुरेशी आसन व्यवस्था वैद्यकीय व्यवस्थेत वाढ करणे रुग्णांना चांगली सेवा देणे याकडे सोयीस्करपणे दुर्लक्ष केले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच या आरोग्य केंद्राच्या रुग्णवाहीकेवर नियमित कायम स्वरूपी वाहक असतांना तेथे कंत्राटी पध्दतीचा वाहक आवश्यकता नसतांना नियुक्त केला गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) प्राथमिक आरोग्य केंद्र, कुरुंदा, ता.वसमत, जि.हिंगोली येथे वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गाची दोन पदे मंजूर असून त्याठिकाणी २ स्थायी वैद्यकीय अधिकारी कार्यरत आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र, कुरुंदा येथील नियमित वाहन चालकाची सोय मा.सभापती (महिला व बालकल्याण), जिल्हा परिषद, हिंगोली यांच्या वाहनासाठी वर्ग करण्यात आली असल्यामुळे प्राथमिक आरोग्य केंद्र कुरुंदा येथील आरोग्य सेवा सुरळीत चालण्याच्या दृष्टीने आय.पी.एच.एस. योजनेखाली जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रमांतर्गत कंत्राटी वाहन चालकाची राजदारी तत्वावर तात्पुरत्या व्यवस्था करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्ह्यातील घुग्घुस येथे ग्रामीण रुग्णालय स्थापन
करण्यास मान्यता देण्यात आल्याबाबत**

(३२) २२१५५ (१४-०८-२०१५). श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील घुग्घुस येथे ग्रामीण रुग्णालय स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आलेली असल्याचे लेखी उत्तर दिनांक १९ मार्च, २०१५ अन्वये मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांनी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांना दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय चंद्रपूर यांनी दिनांक ११ डिसेंबर, २०१४ ला.जा.क्र. सारुचं/जीपोंघु/गारु/जागा/२८१०३/०९/१४ अन्वये मा.जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांना आणि दिनांक २ जुलै, २०१४ ला जा.क्र./सारुचं/सारुचं/गारुघुग्घुसमंजूर/१५९४८-५४/१४ अन्वये जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद चंद्रपूर यांना घुग्घुस (ता.जि.चंद्रपूर) येथील मंजूर ग्रामीण रुग्णालयाच्या मुख्य इमारत व निवासस्थानाच्या बांधकामासाठी जागा उपलब्ध करून देण्याबाबत पत्र दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त पत्राच्या अनुषंगाने अद्यापही कार्यवाही झालेली नसल्यामुळे घुग्घुस येथील ग्रामीण रुग्णालयाच्या इमारतीचे बांधकाम अद्यापही सुरु झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे व त्यानुषंगाने उक्त ग्रामीण रुग्णालयाचे बांधकामासाठी जागा उपलब्ध करून देण्यास विलंब करणा-या अधिका-यांवर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(६) नसल्यास, होणा-या विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

तथापि जागा नावावर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र क्लिनिकल एस्टॅब्लिशमेंट अॅक्टचा मसुदा तयार करण्याबाबत

(३३) २४८२२ (१७-०८-२०१५). श्री.दीपक चव्हाण (फलटण), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खाजगी रुग्णालयाकडून सर्वसामान्य व गरीब रुग्णांची होणारी आर्थिक लूट थांबविण्यासाठी महाराष्ट्र क्लिनिकल एस्टॅब्लिशमेंट अॅक्टचा मसुदा तयार करण्यात आला, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या मसुदाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे,
(३) असल्यास, याबाबतची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०४-२०१६) :(१) होय. केंद्र शासनाच्या चिकित्सालयीन आस्थापना अधिनियम, २०१० मधील वैद्यक व रुग्ण यांच्यासाठीच्या तरतुदींमध्ये योग्य ते फेरबदल करून सदर कायद्यांचा मसुदा तयार करण्यात आला आहे.

(२) अ) वैद्यकीय सेवा/सुविधा यामध्ये सुधारणा घडवून आणण्याकरिता विविध चिकित्सालयीन आस्थापनाच्या सेवा/सुविधा यांचे किमान मानांकन निश्चित करणे.

ब) आरोग्य सेवांच्या दरांमध्ये पारदर्शकता आणण्याच्या दृष्टीने चिकित्सालयीन आस्थापनांना किमान अटी व शर्ती बंधनकारक करणे जेणे करून रुग्ण सेवा व त्यानुषंगाने व्यावसायिकांच्या सुविधा सामान्य जनतेला माफक दरात सहजपणे उपलब्ध होऊ शकतील.

क) रुग्ण व वैद्यक या दोहोच्याही अधिकारांचे संरक्षण करणे.

(३) सदर कायद्यांच्या मसुद्यास शासनाची मंजूरी मिळाल्यानंतर अंमलबजावणी करण्यात येईल.

**औरंगाबाद जिल्हयातील कोल्हापूरी बंधा-यांच्या बाबतील तांत्रिक मान्यता
न घेता कोटयवधी रुपये बंधा-यांच्या दुरुस्तीबाबत**

(३४) २५८३३ (१७-०८-२०१५). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्हयातील कोल्हापूरी बंधा-यांच्या बाबतील तांत्रिक मान्यता न घेता कोटयवधी रुपये बंधा-यांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठी खर्च करण्यात आले असल्याचे माहे मे, २०१५ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले आहे,

(३) अद्याप, चौकशी केली नसल्यास, होणा-या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२७-०४-२०१६) :(१) नाही, हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कुपोषणामुळे होणाऱ्या बालमृत्यूची संख्या घटावी याकरिता केंद्राकडून राज्याला
देण्यात येणाऱ्या निधीतील कपात दूर करण्याबाबत**

(३५) २९६३४ (१२-०१-२०१६). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुपोषणामुळे होणाऱ्या बालमृत्यूची संख्या घटावी याकरिता केंद्राकडून राज्याला देण्यात येणाऱ्या निधीमध्ये सन २०१४ मध्ये ११ टक्क्यांनी कपात केली असून सन २०१५ मध्ये हा निधी पूर्णपणे बंद करण्यात येत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे राज्यातील तीव्र कुपोषित गटातील ३० हजाराहून अधिक मुलांच्या जीवीतावर त्याचा परिणाम होणार आहे हे लक्षात घेता शासन त्वरीत आवश्यक कार्यवाही करणार वा करीत आहे काय,

(३) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१९-०४-२०१६) :(१) व (२) हे खरे नाही.

तथापि वित्त मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांच्या दि. २८/१०/२०१५ च्या पत्रानुसार केंद्र पुरस्कृत योजनांमध्ये केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा किती राहणार आहे, याबाबतच्या सूचना प्राप्त झाल्या असून त्यानुसार केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या हिश्यामध्ये बदल करण्यात आला आहे. त्यानुसार एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचा (ICDS) केंद्र व राज्य हिस्सा अनुक्रमे ६०.४० एवढा निश्चित करण्यात आला आहे.

१४ व्या वित्त आयोगाकडून राज्य शासनाला देण्यात येणारा अधिकचा निधी व त्याअनुषंगाने केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या राज्य हिश्यात होणारी वाढ लक्षात घेता राज्याच्या साधन संपत्तीच्या उपलब्ध स्त्रोतातून एवढा निधी उपलब्ध होणे शक्य नाही. त्यामुळे योजनांच्या प्रचलित केंद्र राज्य हिश्याच्या प्रमाणामध्य बदल करण्यात येऊ नये असे नियोजन विभागाने निती आयोगास यापूर्वीच कळविले होते. तथापि तरीदेखील केंद्र शासनाने केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या हिश्यामध्ये वरीलप्रमाणे बदल केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागात तसेच ओढानागनाथ
ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(३६) ३०१२० (१६-०१-२०१६). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगोली जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागात मागील एका वर्षापासून अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिका-यांसह वैद्यकीय अधिका-यांसह नऊ पदे रिक्त आहेत तसेच तसेच औढानागनाथ (जि.हिंगोली) येथील ग्रामीण रुग्णालयात वैद्यकीय अधिकारी व नियमित वैद्यकीय सेवा मिळत नसल्यामुळे रुग्णांचा हाल होत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रुग्णालयात रिक्त असलेली पदे त्वरीत भरण्याबाबत शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप उपाययोजना केली नसल्यास, होणा-या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

ग्रामीण रुग्णालय, औढा येथे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या ३ मंजूर पदांपैकी १ पद भरलेले होते. सदरहू वैद्यकीय अधिकारी हे जिल्हा रुग्णालय, हिंगोली येथे प्रतिनियुक्तीवर असून निवासी वैद्यकीय अधिकारी (बाह्य संपर्क) या पदाचा कार्यभार सांभाळतात, त्यामुळे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये जिल्हा रुग्णालय, हिंगोली येथून ४ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची ग्रामीण रुग्णालयात औढा येथे प्रतिनियुक्ती करण्यात आलेली असून चांगल्या प्रकारे सेवा देण्यात येत आहे.

- (२) गट-अ व गट-ब ची रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात महिला व बाल विकास खात्यांतर्गत अंगणवाड्यातील
महिला बचत गटावर अन्याय होत असल्याप्रकरणी**

(३७) ३०६८५ (१२-०१-२०१६). श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात महिला व बाल विकास खात्यांतर्गत अंगणवाड्यातील सहा महिने ते सहा वर्षांची बालके, गरोदर महिला व स्तनदामातांना आहार पुरवठा करण्याच्या योजनेमध्ये महिला बचत गटावर अन्याय होत असल्याप्रकरणी महिला बचत गट संघटनेने दिनांक २९ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निवेदानाद्वारे मा.मुख्यमंत्री व महिला बालविकास मंत्री यांचेकडे वारंवार मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रश्न भाग (१) मधील प्रकरणी सादर केलेल्या निवेदनातील मागण्यांचे स्वरूपक काय आहे व त्यावर आतापर्यंत कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (३) उक्त प्रश्न अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच सदर प्रकरणी महिला बचत गटाच्या मागण्या लवकरात लवकर मान्य करून बचत गटांच्या समस्या सोडविण्यासंदर्भात आतापर्यंत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

यासंदर्भात महिला बचत गट संघटनेने मा.मुख्यमंत्री तसेच मा.मंत्री (म.व बा वि) यांना निवेदन दिलेले आहे.

(२) व (३) घरपोच आहार (THR) च्या पुरवठा करण्यासाठी निवड झालेल्या महिला बचत गटांना न्याय मिळणेबाबतचे निवेदन आहे.

सन २०१५ च्या पहिल्या (अर्थसंकल्पिय) अधिवेशनात महिला बचत गटांना देण्यात आलेल्या पुरक पोषण आहार पुरवठ्याबाबत या विषयावर लक्षवेधी सूचना उपस्थित करण्यात आली होती त्यावेळी. मा.सभापती महोदयांनी यासंदर्भात सर्व सन्माननीय सदस्यांची बैठक घेऊन यासंदर्भात निर्णय घेण्यात येईल, असे सांगितले होते. त्यानुषंगाने मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे अध्यक्षतेखाली दि. ०२/७/२०१५ रोजी बैठक घेण्यात आली. सदर बैठकीत ठरल्याप्रमाणे घरपोच (THR) चा पुरवठा करण्यासाठी पात्र ठरलेल्या परंतु अद्यापपर्यंत पुरवठा आदेश न दिलेल्या ६४ महिला बचत गटांना निविदेतील अटी शर्तीच्या पुर्ततेच्या तसेच याबाबत दि.०९/७/२०१५ च्या शासन पत्रान्वये केंद्र शासनाकडून मागविण्यात आलेल्या मार्गदर्शनाच्या अधीन राहून कार्यादेश देण्याबाबत दि. २५/८/२०१५ च्या शासन पत्रान्वये आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना कळविण्यात आले होते. त्याप्रमाणे आयुक्त कार्यालयाने दि.२६/८/२०१५ च्या पत्रान्वये सर्व जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष जिल्हास्तरीय आहार समिती यांना कळविले होते. मध्यंतरीच्या काळात THR साठी Extrusion Technology सह Plan आवश्यक आहे किंवा कसे याबाबत केंद्र शासनाकडून दि. ०९/०७/२०१५ च्या पत्रान्वये मार्गदर्शन मागविले असता मा.केंद्रीय मंत्री महिला व बाल विकास मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली यांनी त्यांच्या दि. ०३/०९/२०१५ च्या पत्रान्वये मार्गदर्शन केले. त्यानुषंगाने "Fully Automated machines with extrusion technology & zero infection" असे युनिट बसविण्याची हमी घेऊन सदरहू ६४ महिला बचत गटांना कार्यादेश देण्यात यावेत किंवा तसे युनिट आहेत. त्यांनाच पुरवठा आदेश द्यावेत याबाबत आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना नवी मुंबई यांनी मार्गदर्शन मागविले होते. त्यानुसार दि. २२/१२/२०१५ च्या शासन पत्रान्वये सविस्तर सूचना दिलेल्या आहेत.

मेहकर तालुक्यातील (जि.बुलढाणा) घाटबोरी येथील

प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राची झालेली दुरवस्था

(३८) ३१९८१ (२१-०१-२०१६). डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेहकर तालुक्यातील (जि.बुलढाणा) घाटबोरी येथील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रात एकही कर्मचारी उपस्थित नसल्याने या उपकेंद्राला जोडलेल्या चार ते पाच गावांतील रुग्णांना खाजगी रुग्णालयात जावे लागत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच या प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्राच्या इमारतीची व परिसराची देखभाली अभावी अत्यंत दुरवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबत तालुका वैद्यकिय अधिकारी, मेहकर यांना वारंवार निवेदनेही देण्यात आली आहेत, हेही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे नाही. या उपकेंद्रात आरोग्य सेविका (नियमित) व आरोग्य सेविका कंत्राटी ही पदे भरलेली असून ह्या दोन्ही मुख्यालयी राहतात. तसेच आरोग्य सेवकाचे पद रिक्त आहे. घाटबोरी उपकेंद्रातील आरोग्य सेवकाचा अतिरिक्त कार्यभार इतर उपकेंद्रातील आरोग्य सेवकाकडे देण्यात आलेला आहे. उपकेंद्राच्या अधिनस्त असलेल्या चार ते पाच गावातील रुग्णांना ऑक्टोबर, २०१५ वा त्या दरम्यान खाजगी रुग्णालयात जात असल्याबाबत कुठल्याही प्रकारची तक्रार प्राप्त नाही.

(२) हे खरे नाही. उपकेंद्राची दुरावस्था झालेली नाही. आरोग्य सेविका उपकेंद्रामध्ये राहत असून सदर उपकेंद्र राहण्यायोग्य आहे. उपकेंद्रला लागून नवीन प्रसुतीगृहाचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे झालेले असल्यामुळे सदर इमारतीची दुरावस्था झालेली असल्यामुळे तेथे प्रसुती केल्या जात नाहीत. जुन्या इमारतीमध्येच प्रसुती केल्या जात आहेत.

(३) हे खरे नाही. तालुका आरोग्य अधिकारी कार्यालय मेहकर यांना येथील आवक रजिस्टरची पाहणी केली असता एकही निवेदन आढळून आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात आरोग्य विभागातील वैद्यकिय अधिकाऱ्यांची

पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त असल्याबाबत

(३९) ३२००४ (१६-०१-२०१६). डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील आरोग्य विभागात वर्ग-१ ची ८६ पदे, वर्ग-२ ची ४६ पदे, अधिपरिचाराकांचे ११० पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच अनेक रुग्णालयातील ट्रामाकेअर युनिट सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ही रिक्त पदे तातडीने भरण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (०६-०४-२०१६) :(१) होय.

(२) हे खरे नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात जिल्हा रुग्णालय बुलढाणा, सामान्य रुग्णालय, खामगाव व ग्रामीण रुग्णालय, देऊळगांव राजा येथे ट्रामा केअर युनिट सद्यःस्थितीत कार्यान्वित आहेत. तसेच ग्रामीण रुग्णालय, नांदूरा व मेहकर, येथे ट्रामा केअर युनिट स्थापन करण्यात येत आहेत.

(३) गट-अ मधील रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे. तर गट क व ड ची पदे भरण्याची कार्यवाही विभागीय स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कान्हे (जि.पुणे) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(४०) ३२८८६ (२१-०१-२०१६). श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कान्हे (जि.पुणे) येथील शासनाचे शासकीय ग्रामीण रुग्णालय सन १९९८ साली सुरु झाले असून या रुग्णालयात पुरुष व महिलांचे ३० बेड असून एक वैद्यकीय अधीक्षक, तीन वैद्यकीय अधिकारी, सात नर्स, दोन लिपीक व सहा शिपाई असे एकूण १९ पदे मंजूर आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय रुग्णालयात पुरेसे वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी नसल्याने रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मावळ तालुक्यातील कान्हे येथील शासनाचे शासकीय ग्रामीण रुग्णालय एकाच वैद्यकीय अधिकाऱ्यावर सुरु असून डॉक्टर रजेवर गेल्यावर रुग्णांना सेवा मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, रुग्णालयात रिक्त पदे तात्काळ भरणे बाबत व वैद्यकीय सेवा व्यवस्थित मिळणे बाबत शासन स्तरावर काय उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत काय, नसल्यास विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) होय. तथापि, सद्यःस्थितीत रुग्णालयात एकूण २८ पदे मंजूर आहेत.

(२) हे खरे नाही. मंजूर २८ पदांपैकी २७ पदे भरलेली असून उर्वरित १ पद कंत्राटी तत्वावर भरलेले आहे.

(३) हे खरे नाही.

तथापि, दोन वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी राजीनामे सादर केलेले आहेत. परंतु अद्याप ते मंजूर झालेले नाहीत. राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कार्यरत असलेले वैद्यकीय अधिकारी यांचे मदतीने आरोग्य सेवा सुरळीत ठेवण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालयांच्या कारभारासाठी स्वतंत्र

महामंडळाची स्थापना करणेबाबत

(४१) ३४३७० (२१-०१-२०१६). श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील ईएसआयएस रुग्णालयाचे केंद्रीय विमा योजनेने ७५० कोटी रुपये थकविल्यामुळे कामगार रुग्णालयांचे अस्तित्व धोक्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालयांची जबाबदारी केंद्र शासन स्वीकारण्यास तयार नसल्यामुळे या रुग्णालयांच्या कारभारासाठी राज्य शासन स्वतंत्र महामंडळाची स्थापना करण्याच्या विचाराधीन आहे , हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर महामंडळाची स्थापना कधी करण्यात येणार आहे,
- (४) असल्यास, उक्त प्रश्न भाग (२) मधील कार्यवाही अद्याप पूर्ण झालेली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण करणे कारणे काय आहेत तसेच राज्यातील हजारो कामगारांना आरोग्य विषयक सुविधा मिळण्याकरिता शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

राकावि योजनेमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या वैद्यकीय सेवेवर प्रथम राज्य शासनमार्फत संपुर्ण खर्च करण्यात येतो व नंतर केंद्र शासनाकडून झालेल्या खर्चाची परामर्यादेत राहून (ceiling) १:७ या प्रमाणात प्रतिपुर्ती करण्यात येते. राकावि योजनेच्या हस्तांतरणाची कार्यवाही प्रलंबित राहून नविन धोरणात्मक निर्णय न झाल्याने राकावि योजनेवर होणाऱ्या एकूण खर्चामध्ये घट झाली व त्यामुळे मागील ८ वर्षांमध्ये परामर्यादेनुसार राकावि महामंडळाकडून अनुज्ञेय असलेले सुमारे ८९० कोटी रुपये अद्याप उपलब्ध झालेले नाहीत. राकावि महामंडळ फक्त खर्च केलेल्या रकमेची ८७.५ टक्के प्रतिपुर्ति करते.

(२) व (३) हे ही अंशतः खरे आहे.

मा.केंद्र राज्यमंत्री (श्रम व रोजगार) यांनी डिसेंबर, २०१४ मध्ये दिलेल्या मुंबई भेटीच्या वेळेस पत्रकार परिषदेत राकावि योजना राज्य शासनाने चालवावी असे जाहीर केले आहे. तथापि यासंदर्भात केंद्र शासनाकडून अद्याप लेखी सुचना प्राप्त झालेली नाही.

सर्व राज्यांना राज्यस्तरीय महामंडळ निर्मित करून त्यामार्फत वैद्यकीय सेवा पुरवून राकावि योजना अधिक प्रभावी व कार्यक्षमतेने राबविता यावी याकरिता केंद्र शासनाने सन २०१० मध्ये मुळ "राज्य कामगार अधिनियम (सुधारीत) २०१०" अन्वये तशी तरतूद केली आहे.

तथापि ऑगस्ट, २०१० मध्ये राज्य मंत्री मंडळाने संपूर्ण राकावि योजना केंद्र शासनास हस्तांतरित करण्याचा निर्णय घेतल्यामुळे त्यावेळेस राज्यस्तरीय महामंडळ निर्मित करण्याबाबतची कार्यवाही होऊ शकली नाही. राज्यस्तरीय राकावि महामंडळ निर्माण करण्याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) राकावि महामंडळ, श्रम व रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांनी राकावि योजनेमार्फत पुरविण्यात येणाऱ्या वैद्यकीय सेवेमध्ये सर्वसमावेशक सुधारणा करण्यासाठी जुलै, २०१४ मध्ये घेतलेल्या निर्णयानुसार "राज्य कार्यकारी समिती" स्थापित करण्यात आली असून सदर समिती दर तिमाहीस बैठक घेऊन राकावियो रुग्णालयातील सोई सुविधांबाबत निर्णय घेते.

सांगली जिल्ह्यामध्ये १०८ या आपत्कालीन रुग्णसेवेमार्फत रुग्णांना शासकीय रुग्णालयाऐवजी खासगी रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात येत असल्याबाबत

(४२) ३५२३८ (२१-०१-२०१६). श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्ह्यामध्ये १०८ या आपत्कालीन रुग्णसेवेमार्फत रुग्णांना शासकीय रुग्णालयाऐवजी खासगी रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात येत असल्याची बाब ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रुग्ण गंभीर असल्याचे भासवून त्यांना खासगी रुग्णालयात उपचारासाठी नेण्यात येत आहे हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, असे प्रकार रोखण्यासाठी शासनाने काय उपाययोजना केल्या आहेत,
- (४) असल्यास, संबंधीत दोषींवरती काय कारवाई करण्यात आली आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) सक्त सूचना देण्यात आलेल्या असून, असे आढळून आल्यास डॉक्टरांवर कारवाई करून डॉक्टरांना कार्यमुक्त करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंदिया जिल्ह्यातील महिला बचत गटांना अंगणवाडी आहाराचे पुरवठा संबंधी शासनाने बाहेरील कंत्राटदार नेमल्यामुळे मुलांना योग्य आहार मिळत नसल्याबाबत

(४३) ३५४१९ (१२-०१-२०१६). श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोंदिया जिल्ह्यातील महिला बचत गटांना अंगणवाडी आहाराचे पुरवठा संबंधी शासनाने बाहेरील कंत्राटदार नेमल्यामुळे मुलांना योग्य आहार मिळत नसल्याच्या अनेक तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर महिला बचत गटांना काम दिल्यास योग्य आहार मुलांना मिळेल व महिला बचत गटांना कामे मिळतील, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासन काय कार्यवाही करणार आहे,
- (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२९-०४-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

- (२) व (३) गोंदिया जिल्ह्यामध्ये जिल्हास्तरीय आहार समितीद्वारे जिल्ह्यातील ९ प्रकल्पांमध्ये THR चा पुरवठा करण्यासाठी एकूण ८ बचत गटांची निवड केलेली आहे. सदर सर्व बचत गट गोंदिया जिल्ह्यातील आहे.

त्याचप्रमाणे अंगणवाडीमध्ये गरम ताजा आहाराचा पुरवठा करण्यासाठी ग्रामपंचायत ने निवड केलेल्या स्थानिक बचत गटांमार्फत त्या त्या अंगणवाडीमध्ये गरम ताजा आहाराचा पुरवठा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉ.कस्तुरीरंगन समितीने सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील १९१ गावांना इको सेन्सिटिव्ह झोन लागू करण्यास मंजूरी दिल्यानंतर सिंधुदुर्ग जिल्हा प्रशासनाने घेतलेल्या ग्रामसभेमध्ये १९१ गावांपैकी १४४ गावांनी विरोध केल्याबाबत

(४४) ३५५४७ (२०-०१-२०१६). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ.माधवराव गाडगीळ समितीने पश्चिमघाट इको सेन्सिटिव्ह झोनमध्ये आणण्याची शिफारस करण्यात आल्यानंतर डॉ.कस्तुरीरंगन समितीने सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील १९१ गावांना इको सेन्सिटिव्ह झोन लागू करण्यास मंजूरी दिल्यानंतर सिंधुदुर्ग जिल्हा प्रशासनाने घेतलेल्या ग्रामसभेमध्ये १९१ गावांपैकी १४४ गावांनी विरोध करून ग्रामसभेत झालेल्या ठरावाप्रमाणे जिल्हा प्रशासनामार्फत अहवाल तयार करून पर्यावरण विभागास पाठविला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अहवाल राज्य शासनास प्राप्त झाला आहे काय, व त्यावर शासनाने कोणती निर्णयात्मक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप शासनास प्राप्त झालेल्या अहवालावर निर्णय घेण्यात आला नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२१-०४-२०१६) :(१) पश्चिम घाट परि संवेदनशील क्षेत्र पडताळणीसाठी गठीत राज्यस्तीर समिती जिल्हा प्रशासनामार्फत अहवाल पाठविला आहे.

(२) डॉ.के. कस्तुरीरंगन अहवालानुसार सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील इको-सेन्सिटिव्ह क्षेत्रातील १९२ गावांपैकी १२२ गावे वगळून ७० गावे पश्चिम घाट परि संवेदनशील क्षेत्रात समाविष्ट करण्याबाबतचा अहवाल केंद्र शासनास सादर करण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही केंद्रशासनामार्फत होणे अपेक्षित आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

येरवडा (पुणे) येथील डॉ सलीम अली पक्षी निरीक्षण केंद्राचा विकास करण्याबाबत

(४५) ३६०५९ (२१-०१-२०१६). श्री.जगदीश मुळीक (वडगाव शेरी), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) येरवडा (पुणे) येथील डॉ सलीम अली पक्षी निरीक्षण केंद्राचा विकास करण्यासाठी पुणे जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हाधिकारी कार्यालय येथे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये बैठक घेतली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या बैठकीमध्ये या पक्षी निरीक्षण केंद्रास संरक्षण भिंत करण्याचे आदेश जिल्हाधिकारी यांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने अहवाल मागविला आहे काय व या निरीक्षण केंद्राच्या विकास करण्यासाठी कोणती योजना आखली आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२१-०४-२०१६) :(१) होय. हे खरे आहे.

- (२) व (३) पक्षी निरीक्षण केंद्र स्थापित करण्यासाठी महसूल विभागाचे ताब्यात असलेले ८.४२ हेक्टर क्षेत्र वनविभागाकडे हस्तांतरीत करण्यासाठी आवश्यक प्रस्ताव सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्या अनुषंगाने वन विभागाने आवश्यक प्रस्ताव जिल्हाधिकारी पुणे यांना सादर केला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वरळी, मुंबई येथील कामगार रुग्णालय आणि पोद्दार रुग्णालय अद्ययावत करण्याची मागणी

(४६) ३६२०४ (२१-०१-२०१६). श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वरळी, मुंबई येथील कामगार रुग्णालय आणि पोद्दार रुग्णालय येथे अद्ययावत आय.सी.यु. सह इतर अत्याधुनिक यंत्रणा नसल्याने विभागीय रुग्णांना नजिकच्या अन्य रुग्णालयांत अधिक उपचारासाठी पाठविले येत असल्याने सदर रुग्णालयांत तातडीने सदर यंत्रणा कार्यान्वित करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीकडून सातत्याने शासनाकडे करित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू रुग्णालयात आय.सी.यु. सह इतर अत्याधुनिक यंत्रणा तातडीने कार्यान्वित करण्याबाबत शासनाकडून आजतागायत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, उक्त प्रकरणी होत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (२९-०३-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

- (२) राकवियो रुग्णालय वरळी येथे अतिदक्षता विभाग (ICU) सुरु करण्यासाठी आवश्यक ती दुरुस्ती व इतर नवीन बाबीची पूर्तता करून घेण्याकरिता दोन प्रस्ताव वैद्यकीय अधीक्षक राकवियो रुग्णालय वरळी यांनी जिल्हा नियोजन समिती, फोर्ट, मुंबई यांना सादर केले आहेत.
- सदर रुग्णालयातील रुग्णालय विकास समिती मार्फत इतर अत्याधुनिक यंत्र सामुग्री खरेदीबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) जिल्हा नियोजन समितीमार्फत अद्याप निधी उपलब्ध झाला नसल्याने पुढील कार्यवाही करणे शक्य झालेले नाही. यासंदर्भात मा.जिल्हाधिकारी मुंबई शहर यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक संपन्न झाली आहे.

सदर रुग्णालयातील इतर अत्याधुनिक यंत्र सामुग्रीच्या प्रस्तावांबाबत राकावि योजना राज्य कार्यकारी समिती च्या बैठकीत मान्यता घेण्यात येणार आहे.

अकोला जिल्ह्यातील अकोला, पातूर आणि बार्शीटाकळी या तीन तालुक्यांमध्ये राबविण्यात आलेल्या संक्रमण पडताळणी

(४७) ३६४४९ (२१-०१-२०१६). श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार अकोला जिल्ह्यातील अकोला, पातूर आणि बार्शीटाकळी या तीन तालुक्यांमध्ये राबविण्यात आलेल्या संक्रमण पडताळणी सर्व्हेक्षण मोहिमेअंतर्गत घेण्यात आलेल्या शाळकरी मुलांच्या रक्त नमुन्यांमध्ये डोंगरगाव येथील एका विद्यार्थीनीचा हत्तीरोगाच्या परीक्षणासाठी घेण्यात आलेला रक्त नमुन्यामध्ये दुषित आढळून आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त विद्यार्थीनीवर उपचार करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(३) अद्याप कोणतेच कार्यवाही केले नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. दीपक सावंत (१५-०३-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

(२) होय, केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शन सूचनेनुसार सदर विद्यार्थीनीस दि. २३/०७/२०१४ ते दि. ०३/०८/२०१४ या कालावधीत १२ दिवसांचा डी.ई.सी. गोळ्यांचा औषधोपचार देण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडी (जि.ठाणे) येथील स्थानिक महिला बचत गटास निविदा प्रक्रिया न राबविता कंत्राट देण्याबाबत

(४८) ३६७९१ (१२-०१-२०१६). श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि.ठाणे) येथे २५० हून अधिक गरीब व गरजू महिला स्वयंसहाय्यता बचत गट असून महिलांचे आर्थिक सबलीकरण व उन्नतीसाठी स्थानिक महिला बचत गटास निविदा प्रक्रिया न राबविता कंत्राट देण्याबाबत तेथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.महिला व बालकल्याण मंत्री यांच्याकडे दिनांक ३ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच या परिसरातील स्वयंसहाय्यता बचत गटात कार्यरत असणा-या महिलांची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत हलाखीची असून बचत गटांमार्फत उपलब्ध होणा-या कामांवर त्यांचे कुटूंबिय अवलंबून आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे का, चौकशीत काय आढळून आहे व तद् नुसार राज्यातील अशा गरीब व गरजू स्थानिक महिला स्वयंसहाय्यता बचत गटास कंत्राट मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२९-०४-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

यासंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधी (मा.आमदार, भिवंडी पूर्व) यांनी मा.मंत्री (म.व.बा.वि) यांना दि. ०३/१०/२०१५ रोजी निवदेन दिले आहे.

- (२) व (३) एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प, भिवंडी (नागरी) व भिवंडी निजामपूर येथे जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, जिल्हास्तरीय सकस आहार पुरवठा समिती, जि.ठाणे यांचे दि. ०४/०५/२०१३ चे आदेश तसेच बाल विकास प्रकल्प अधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हास्तरीय सकस आहार समिती जि.ठाणे यांचे दि. २३/०७/२०१३ च्या आदेशानुसार बाल विकास प्रकल्प भिवंडी (नागरी) येथे एकूण ७८ व बालविकास प्रकल्प भिवंडी निजामपूर येथे एकूण ४१ महिला मंडळ / महिला बचत गट यांचेमार्फत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत आहार पुरवठ्याचे काम सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील तीन वर्षांपर्यंतच्या अंगणवाडीत न येणाऱ्या मुलांसाठी सरकारतर्फे टीएचआर च्या नावाखाली देण्यात येणारा पोषण आहार अत्यंत निकृष्ट दर्जाचा असल्याची तक्रार

(४९) ३६७९३ (१२-०१-२०१६). श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील तीन वर्षांपर्यंतच्या अंगणवाडी न येणाऱ्या मुलांसाठी सरकारतर्फे टीएचआर च्या नावाखाली देण्यात येणारा पोषण आहार अत्यंत निकृष्ट दर्जाचा असल्याची तक्रार अखिल भारतीय अंगणवाडी सेविका फेडरेशनने माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान मा. महिला आणि बालविकास राज्यमंत्री यांच्याकडे करण्यात आली आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या तक्रारीनुसार शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप चौकशी केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२९-०४-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. तथापि अंगणवाडी केंद्रांना पुरविण्यात येणाऱ्या आहाराचा दर्जा तपासण्यासाठी प्रत्येक अंगणवाडीस्तरावर माता समिती स्थापन करण्यात आली असून सदर समितीमार्फत आहाराची तपासणी करण्यात येते. सदर समितीमध्ये अंगणवाडीत येणाऱ्या लाभार्थ्यांच्या मातांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. तसेच THR चा पुरवठा करण्यापूर्वी NSBL मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेतून आहाराचे नमूने तपासणी करून मानवीदृष्ट्या खाण्यास योग्य असल्याची खात्री झाल्यानंतरच पुरवठा करण्यात येतो. कोणत्याही परिस्थितीत निकृष्ट दर्जाचा माल न स्विकारण्याबाबत तसेच याबाबत गृहभेटीच्या माध्यमातून खात्री करण्याबाबत अंगणवाडी सेविका व पर्यवेक्षिका यांना सूचित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना कुपोषण निर्मुलनात अपयशी ठरल्याबाबत

(५०) ३९२१७ (१२-०१-२०१६). श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना कुपोषण निर्मुलनात अपयशी ठरली असल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१५ च्या तिसऱ्या सप्ताहात वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बालविकास योजना व आरोग्य सेवा यंत्रणा यांचे कुपोषणाचे निकष वेगळे असल्याने अनेक मुल योजनेपासून वंचित राहत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू दोन्ही योजनांच्या निकषांची यथायोग्य सांगड घालण्याबाबत शासनाकडून आजतागायता कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, उक्त प्रकरणी होत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२९-०४-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

माहे जुलै, २०१४ व माहे जुलै, २०१५ च्या मासिक प्रगती अहवालानुसार राज्यातील कुपोषणाची आकडेवारी खालीलप्रमाणे आहे.

कालावधी	एकूण वजन घेतलेल्या बालकांची संख्या	सर्वसाधारण बालके	मध्येम कमी वजनाची बालके	तीव्र कमी वजनाची बालके
जुलै, २०१४	६२४००१८	५५५९९१५	५८१५२०	९५८५३ (१.५८%)
जुलै, २०१५	६२८४३९४	५६२१५३६	५७२५९३	९०२६५ (१.४४%)

वरील आकडेवारीवरून कुपोषणाच्या प्रमाणात घट झाल्याचे दिसून येते.

वि.स. १५७ (39)

(२) व (३) महिला व बाल विकास विभागांतर्गत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेमार्फत पुरक पोषण आहार, आरोग्य तपासणी, संदर्भ आरोग्य सेवा, आरोग्य शिक्षण, अनौपचारिक शिक्षण, लसीकरण इ. सेवा आवश्यक तेथे सार्वजनिक आरोग्य विभागच्या समन्वयाने देण्यात येतात. दोन्ही विभाग एकत्रिक काम करीत असल्यामुळे समाजात जाणीव-जागृती निर्माण होत असून त्यामुळे कुपोषणाचे प्रमाण कमी होत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.